

Naročnina znaša mesečno 25 Din, za
inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.

Celje: Kocenova ul. 2. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravištvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54.

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Ispravitelj: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492.

Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. Telefon št. 190.

Računi pri pošti št. 4. zavodi: Ljubljana št. 11.842; Praha št. 78.180; Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 27. novembra.

Novice iz notranje politike sovjetske Rusije so postale v toku zadnjega leta neprimerno občutljive, nego prej. Ali bkratni so vedno bolj presenečajo po svoji vsebini in presenečajo v poslednji dobi še prav posebej. Ako jim svetovni tisk ne posveča primerne pozornosti in jih ne gloriša s kritičnimi komentarji, prihaja le od tod, ker je svet tako rekoč izgubil orijentacijo v ruskih notranjih zadevah.

Ravno v toku poslednjega leta pa se ne dajo utajiti znaki, ki pričajo, da razvoj ruskega notranjega stanja kljub dvanaesti obletnici oktobrskega prevrata še ni dosegel one stopnje, ki bi zagotavljala končno konsolidacijo ter saracijo, marveč kaže prav nasprotno znamenja slabšanja in napredujoče destrukcije.

Skrbno se varujemo pri tem, da ne sestavljamo svojih zaključkov na osnovi poročil senzacije želnih poročevalcev »z obmejnimi postaji«, niti pronosiranih nasprotnikov sovjetskega režima, marveč nam je prilika, da vidimo neugodno bilanco buševskega dela na raznih objektivnih dejstvih ter pojavih.

V prvi polovici letošnjega leta je bila sovjetska vlada prisiljena vpeljati karte za kruh in nekatera druga nujno potrebnejša živila, odnosno potrebščine. Marsikdo se je čudil tej uredbi, ki je pač vsakomur v najsibnem spominu iz strašnih časov velike svetovne vojne. Sovjetske oblasti so označevale svoje izredne ukrepe kot začasne; nova žetev bo zopet omogočila normalno funkcioniranje prehrane, tako so se glasili oficijelni komentariji.

Zetev v sovjetski Rusiji ni bila slaba. Vendar se je moglo brezhibno zalaganje mest z živila zagotoviti le na ta način, da so se s silo pobirali poljedelski proizvodi po kmetih. Po vaseh so sicer le neradi oddajali svoje pridelke; notranja trgovina namreč dotlej ni bila sposobna, da bi uredila normalno zamenjavanje kmetijskih in industrijskih proizvodov, zakaj kmetije so se rajši obračali na zasebne trgovce nego na državne trgovske zavode, pa še na te le v nezadostni meri. Na kmetih se po pravici vseprek čuje pritožba, da imajo poljedelski pridelki preizkušeno ceno v primeri z industrijskimi produkti, ki so vrh tega na razpolago tudi v premajhni izbiri in ne vedno v zadovoljivi kvaliteti.

Ali oblasti so nastopile radikalno pot. Zatrle so popolnoma privatno trgovino, usmerile svoje vaško politiko zoper trdnje kmete in pričele pobirati po vaseh pridelke v toliki meri, da je, kakor se trdi iz oficijelnih virov, prehrana mest zagotovljena. Navidezno bi bil tedaj problem rešen in odpor kmečkega prebivalstva strl popolnoma. Toda za kako ceno se je dosegel ta uspeh kažejo vesti o novih zarotah in uporih zoper sovjetske funkcije po deželi. Res so te in slične vesti včasih morda pretirane, toda razni drugi pojavi, ki jih tudi sovjetske oblasti ne zanikajo, so že boljši dokaz, kako veliko nezadovoljstvo vlada po kmetih. Oziroma kmetije, katerih predniki so se pred davnimi leti priselili v Rusijo, so se pričeli zopet seljevat. Predvsem so se nemški kolonisti pričeli vračati; prvi izseljenci so se že pojavili v Nemčiji, novi transporti se borijo s sovjetskimi oblastmi za dovoljenje izselitve. Zadnje vesti pravijo, da se tudi desetisoči grških kolonistov pripravljajo na odhod.

Ti dogodki povedo dovolj. Ruski kmetije si ne morejo pomagati in se pač morajo udati v svojo usodo, družinski kmetije so se spomnili svoje prvotne domovine in iščejo v njej pomoči.

Močno se je morala omajati vera v uspeh komunistične obnove, da je bilo potrebno tako radikalno čiščenje boljševiških vrst, kakor ga je izvedel v toku zadnjega leta Stalin. Na nešteti mestih prihajajo organi boljševiške policije, na sled tajnim opozicijskim celicam, zarotam in sabotažnim aktom, v nešteti primerih so postavili osumljence pred sodišča ter jih obsodili in justificirali. Sodni procesi so se znova postavili v izredne oblike, kakor v dobi nahušje revolucije. Saj je morala celo druga internacionala vložiti protest proti tem justifikacijam v množicah, česar gotovo ne bi storila, ako bi ne imela zanesljivih podatkov.

Afera z Besedovskim pričja, da je defetizem posegel tudi v diplomatska zastopstva, saj te vrste pojavi niso cmenjeni na Pariz, marveč so se dogodili tudi v Berlinu, v Varšavi in še marsikje.

Kljub vsemu vztraja Stalin v radikalni smeri in zadnje vesti pravijo, da so vodje desničarske opozicije kapitulirali. Ali išno je, da pri kapitulaciji ni bilo merodajno objektivno spoznanje, niti svoboden prevdarek, marveč da vse dikтира železna sila Stalinskega režima. Vse zmore Stalinov režim, ali prirodnega razvoja veddarle ne more pridrugačiti. Kriza sovjetskega režima traja dalje.

Babić in Pospisil pobegnili na Reko

Morilca sta se najprej skrivala v okolici Zagreba, nato pa pobegnili preko Sušaka na Reko

Sušak, 27. novembra. M. V. četrtek 21. t. m. sta okoli 12.30 pobegnili preko mosta s Sušaka na Reko dva moška, o katerih je bilo po opisu in naših izvidih ugotovljeno, da sta bila Babić in Pospisil, za katerima je zagrebška policija razpisala tirnico z nagrado za izsleditev, ker sta ubila v Zagrebu dva policijska agenta in bila tudi udeležena pri umoru pokojnega Tonija Schieglja. Po overovljenih dejstvih je njun beg do Sušaka in s Sušaka na Reko potekel takole:

Po umoru policijskih agentov sta se dalje časa skrivala na domu bližnjega Babičevega sorodnika v selu Hrašču v bližini Zagreba. Ker jima je policija prišla na sled, sta se odločila da pobegneta proti Sušaku, oziroma italijanski meji. Babičev sorodnik, pri katerem sta se skrivala, je pristal na to, da mu z vozom odpelje do neke železniške postaje med Zagrebom in Karlovcem. S pobarvanimi lasmi in preoblečena v seljaško obleko, sta begunca 20. t. m. krenila na pot z vlakom, ki odhaja iz Zagreba o polnoči ter prihaja jutraj na Sušak. S seboj sta imela revolverje.

Novi predpisi za finance našh občin

Razdelitev kompetenc za odobravanje občinskih bremen — Velike občine ostanejo pod finančnim ministrom

Beograd, 27. novembra p. Nj. Vel. kralj je na predlog finančnega ministra in po zaslusanju predsednika vlade podpisal in objavil zakon o podaljšanju veljavnosti izprememb in dopolnilnih določb dosedanjih finančnih zakonov, ki se tičejo samoupravnih korporacij. Zakon se glasi:

Čl. 1. Izvzetno od predpisa odstavka 1. čl. 76. finančnega zakona za l. 1929/30. zakona o izpremembi čl. 70. finančnega zakona za leto 1929/30 in zakona o podaljšanju veljavnosti dosedanjih finančnih zakonov in zakona o proračunskih dvanajstihah bodo nadalje veljali predpisi dosedanjih zakonov, navedenih v tem zakonu.

Čl. 2. Občinske proračune, v katerih ni so predvideni dohodki od doklad na neposredne davke, kakor tudi one, v katerih te doklade ne urejajo odstotka določenega kot maksimum, kateri za predpis doklad ne potrebujejo odobrenja finančnih oblasti odobravajo ban ali organi, ki jih bo določil. Občinske proračune, pri katerih odstotek doklad presega prej omenjeno z zakonom določeno mejo, odobrava fin. ministarstvo, oddelek za samoupravne finance, ali organi na področju, ki jih bo finančni minister zato pooblastil. Proračune mestnih občin katerih skupni izdatki znašajo 3 milijone dinarjev, kakor tudi proračune drugih samoupravnih korporacij odobrava finančno ministarstvo, oddelek za samoupravne finance, ne glede na višino doklad. Finančni minister bo izdal navodila za izvrševanje teh poslov.

Čl. 3. Predpis samoupravnih doklad za leto 1929 se bo izvršil na podlagi predpisa neposrednih davkov za leto 1928. Izvzemši na uslužbenki davek se morelo doklade uvesti v mejah čl. 20 in 21 zakona o izpremembah in dopolnilnih zakonov o neposrednih davkih od 28. marca l. 1928. Novim obveznikom samoupravnih doklad, ki se pojavijo v toku leta 1929, se bodo predpisale doklade za leto 1929 naknadno po predpisu doklad za leto 1929/30. Skupna vsota doklad vseh vrst, predpisanih po proračunu samoupravnih teles za leto 1929, praviloma ne more biti večja od vsote predpisa v letu 1928, izvzemši slučaje, ki so posebej utemeljeni s potrebami, za katere more finančni minister dovoliti povisjanje.

Čl. 4. Poleg uvedbe trošarine na predmete, namenjene porabi na ozemlju mestnih občin, sklepa o pravilnikih in tarifnih predpisih občinski svet, oziroma poglavarstvo in odbor občine; sklepe o pravilnikih

in tarifnih pa odobrava finančno ministarstvo, oddelek za samoupravne finance. Čegar odločitev so izvršne. Sklepe in odločitev o trošarinskih prestopkih, določenih v pravilniku o uvedbi občinskih trošarin, izdaja v prvi stopnji občina, v drugi stopnji za velike občine finančni minister, za ostale občine pa ban po zaslusanju finančnih direktorij.

Čl. 5. Samoupravna telesa ne morejo izterjevati prenosnih taks na premočno in nepremično inovino izvzemši v primerih, kjer to izjemoma na posebej obrazloženo zahtevo odobri finančni minister. Podoželne občine ne morejo v nobenem primeru dobiti tega odobrenja. Občine velikih mest morejo izdati koleke za plačevanje svojih taks. Izedelavo kolekov in njihovo obliko odobrava finančni minister, tiskala pa jih bo državna tiskarna kolekov.

Čl. 6. Sklepe o zadolževanju občine v svrhu izvedbe tlakovanja in regulacije ulic, zgraditve vodovodov, električnih naprav za luč in pogon in ostalih tehničnih naprav in zgradb izdaja občinski svet, oziroma občinsko poglavarstvo in odbor. Ti sklepi postanejo izvršni po odobrenju upravne nadzorstvene oblasti, ministrstva notranjih poslov in v poslednji stopnji ministrstva financ.

Čl. 7. Proračunska prekoračenja in izredne proračunske izdatke samoupravnih teles, ako so bili storjeni brez prejšnjega odobrenja ministra financ do konca leta 1927., rešuje po predloženih dokumentih in zaključnih računih glavna kontrola.

Čl. 8. Občinski svet občine Beograd se pooblašča, da v sporazumu z ministrom za javna dela izda pravilnik, po katerem se bo v bodoče vršilo plačevanje taks od lastnikov zgradb za zgraditev trotoarjev iz asfalta ali drugega gradbenega materiala.

Čl. 9. Občinski svet občine Beograd se pooblašča, da more v svrhu vzdrževanja in pospeševanja ognjeasne službe pobirati od lastnikov zgradb na področju Beograda takse v višini 10 odstotkov na celokupen redni iznos, ki ga lastniki plačujejo občini za vodo.

Čl. 10. Ta zakon stopi v veljavo, ko se objavi v »Službenih Novinah«.

Oster rumunski glas o Bolgariji

Budimpešta, 27. novembra. M. Rumunski list »Cuventul« ugotavlja v svoji zadnji številki, da se metode Madžarske prevzeli sedaj tudi Bolgari, ki prav tako protestirajo proti reparacijam. Bolgari izjavljajo, da reparacij ne morejo plačati ter apelirajo na človeštvo sveta. Toda država, ki se je obrnila na civilizirani svet za pomoč, mora pokazati, da je tudi sama civilizirana, kar pa se za Bolgare ne more reči. Bolgari so daleč od tega in delajo z vsemi silami, da bi vzdržali vojno stanje s sosedi, istočasno pa apelirajo na pomoč v imenu miru.

Razplet krize belgijske vlade

Bruselj, 27. novembra. S. Kralj Albert je danes dopoldne pričel razgovore s parlamentarci. Sprejel je predsednika senata in zbornice Magnetto in Tibbouda, državnega ministra van de Vivera (katoliška flamska stranka) in državnega ministra Maesona (liberalce). V parlamentarnih krogih menijo, da kralj dva ali tri dni še ne bo poveril nobeni osebi sestave kabineta.

Danes ves dan so politične stranke imele svoje konference. Razven socialnih demokratov, ki vztrajajo pri svojih prejšnjih zahtevah, še ni nobena stranka objavila kakršne koli sklepe in predlog.

Bruselj, 27. nov. g. Kakor menijo belgijski ministri, bo najbrž ponovno poverje a sestava nove vlade bivšemu predsedniku Jaspardu Donnevoju, da bodo liberalci na seji glavnega odbora stranke, ki se vrši v nedeljo, sprejeli posredovalni predlog glede uvedbe flamsčine na univerzi v Gentu. S tem bi bila dana možnost, da se ohrani dosedanja koalicija.

Zaradi klevete obsojeni minister

Budimpešta, 27. novembra. S. V tiskovni pravdi, ki jo je madžarsko poljedelsko ministarstvo naperilo proti bivšemu poljedelskemu ministru dr. Beli Mezössyju, kor je ta v članku trdil, da ni poljedelsko ministarstvo več tako nedovzetno za korupcijo, kakor je bilo nekoč, je bil dr. Mezössy zaradi klevete obsojen na 2000 pengov. Plačati mora tudi sodne stroške.

Prodiranje italijanskega kapitala v Turčijo in Grčijo

Rim, 27. novembra. AA. Včeraj je Mussolini sprejel bivšega italijanskega finančnega ministra grofa Volpeja, ki se je vrnil s potovanja po Turčiji in Grčiji. Volpi je poročal Mussoliniju o možnosti gospodarskih in trgovskih stikov med Italijo in Turčijo. Gospodarske studije je imel grof Volpi tudi v Atenah. Merodajni činitelji so se uverili o možnosti italijansko-grškega sodelovanja pri gospodarski povzdigi Grčije zlasti pa o možnosti hidroelektričnih obratov.

Zaključna pogajanja za sestavo vlade ČSR

Težkoče z razdelitvijo portfeljev - Diference med agrarci in socijaldemokrati

Praga, 27. novembra. h. Danes ves dan do 20. so trajala pogajanja ministrskega predsednika Udržala s socijalnimi demokrati zaradi razdelitve portfeljev. Po 20. uri je g. Udržal odpotoval k predsedniku republike v Lany, ne da bi imel pristamek socijalnih demokratov za vstop v vlado. Položaj zaradi nepopustljivosti agrarcev in čeških socijalnih demokratov še ni razčiščen. Agrarci bodo dobili najbrž 4 portfelje in sicer predsedništvo, poljedelstvo, prosveto in narodno obrambo, številni socijalni demokrati portfeljev še ni določeno, narodni socijalisti bi zasedli z dr. Benešem zunanje ministarstvo in z dr. Frankeiem znanstveno ministarstvo, klerikali s Šramkom ministarstvo za javna dela in še en resor, ki še ni določen.

narodni demokrati trgovinsko ministarstvo (posl. Matoušek), obrtna stranka bi dobila 1 portfelj, ki še ni določen, istotako nemški socijalni demokrati. Nemški agrarci bi prevzeli ministarstvo za narodno zdravje. Te številke bi se izpremenile le g'de agrarcev, ki bi eventuelno odstopili in portfelj socijalnim demokratom. Nemški socijalni demokrati bodo morali najbrž sprejeti drugo ministarstvo, namreč ministarstvo za prehrano, ki je bilo leta 1926. ukinjeno.

Dunaj, 27. novembra. s. Iz Prage poročajo: V novi koncentracijski vladi bodo češki in nemški agrarci, češki klerikali, češki narodni demokrati, češki obrtniki, češki socijalni demokrati, češki narodni socialisti in nemški socijalni demokrati.

Zasedanje nemškega parlamenta

Nezadovoljstvo strank s poljsko-nemškim sporazumom — Priprave za razoro o Hugenbergovem »osvobodilnem zakonu«

Berlin 27. novembra d. Na današnji seji nemške zbornice je razpravljal zunanjepolitični odsek o poljsko-nemški pogodbi za likvidacijo spornih vprašanj, ki ga bo vlada predložila zbornici v ratifikacijo skupno z Youngovo pogodbo, ker smatra, da je sestaven del programa za likvidacijo posledic svetovne vojne.

Seje se je udeležil tudi nemški poslanik v Varšavi, Ulrich Rauscher, ki je pogodbo podpisal. Rauscher je v daljšem govoru zbranim poslancem zgodovino pogajanj in poskušal razpršiti pomisleke proti pogodbi, ki se je pojavila v vrstah centurma, socijalnih demokratov in v opoziciji. Ti krogi so zelo nezadovoljni z določbami, da bo nemška država povrnila nemškim izseljencem iz Poljske škodo za njihova po Poljakih zaplenjena premoženja, ker smatrajo, da bo s tem nemški državni proračun preveč obremenjen.

Ob zaključku seje je bilo sklenjeno priporočati vladi, naj izpusti pred izvedbo te pogodbe pri Poljakih abolicijo Ulitzovega procesa in ustavi preiskave proti nemškim skavtskim organizacijam v Gornji Slezijski kot poljsko kompenzacijo za

nemsko spravljivost.

Berlin, 26. nov. AA. Listi poročajo, da je Anglija predlagala Nemčiji neposredna pogajanja glede sekvestriranih nemških posestev.

Berlin 27. novembra. d. Na današnjem se. stanku šefov strank vladne koalicije, ki se je vršila pol ure pred otvoritvijo Reichstaga je bil izdalen skupen odgovor vladnih strank na desničarski predlog za sprejem »osvobodilnega zakona proti Youngovi pogodbi, ki ga na zelo kratek in jednat način odklanja. Ta izjava bo prečitana na jutrišnji seji zbornice.

Desničarji se pripravljajo, da bi ob tej priliki sprovcirali vladno izjavo o Youngovi pogodbi in o zunanji politiki Nemčije. Vlada pa je trdno odločena zavrniti vsak sličen predlog ter vztrajati na tem, da se desničarski predlog po sprejemu »osvobodilnega zakona« brez drugega z glasovanjem zavrne. Po odklonitvi tega predloga bo vlada predložila novi zakon za varstvo republike, ki bo predmet razprav prihodnjih sej.

Proračun za l. 1930. še ni izdelan ter bo predložen zbornici šele po zaključku II. haške konference.

Kitajska vlada zahteva intervencijo DN

Važni razgovori med kitajskim poslanikom Čangsopinom in Drummondom — Rusija odbila kitajski predlog za sklicanje razsodišča

Zeneva, 27. novembra. s. Kitajski odpravnik poslov v Bernu, Vookajsing je danes po nalogu berlinskega kitajskega poslanika Čangsopina, ki je stalni delegat Kitajske pri Društvu narodov, obvestil generalnega tajnika Društva narodov, sir Erica Drummonda, in njegovega namestnika Avenola o položaju, ki je nastal zaradi ruskega vpada v Mandžurijo.

Pri tem je opozarjal na potrebo, ki je utemeljena v aktu o Društvu narodov in v Kelloggovem aktu, da intervenira Društvo narodov v rusko-kitajskem sporu. V razgovoru, ki je trajal nad eno uro, so razpravljali o možnostih glede intervencije ki so predvidene v aktu o Društvu narodov. Generalni tajnik DN sir Drummond je izjavil, da more Kitajska pri kaki demarši računati na popolno podporo Društva narodov. Po aktu o Društvu narodov mora generalni tajnik pri konfliktu, kakršen je rusko-kitajski, na predlog člana Društva narodov takoj sklicati svet Društva narodov. Na podlagi členov 4. in 17. more Svet staviti tak konflikt na dnevni red prihodnjega zasedanja. Kitajski je poleg tega na prosto dano, da predloži ves tozadevni material o dosedanjih pogajanjih med Rusijo in Kitajsko ter obrazloži sedanj položaj cele zadeve. O teh treh možnostih se je danes razpravljalo med kitajskim delegatom in vodilnimi uradniki tajništva Društva narodov.

Na podlagi tega razgovora bo kitajski poslanik v Berlinu informiral nankinško vlado, ki bo nato kot članica Društva narodov odločila o tem, katerega teh treh načinov se bo poslužila pri demarši pri Društvu narodov.

Zeneva, 27. novembra g. Ker je kitaj-

ska vlada poslala svoj apel zaradi posredovanja v kitajsko-ruskem konfliktu ne samo Društvu narodov, temveč storila sličen korak tudi pri signatarnih državah Kelloggovega pakta, menijo, da bo ameriški državni tajnik Stimson zopet pričel s svojo posredovalno akcijo.

O položaju, ki je nastal po depeshi kitajske vlade Društvu narodov še poročajo, da je vsebovala samo nujno zahtevo za intervencijo. Ni pa še gotovo, ali se Kitajska sklicuje na člen 17. pakta Društva narodov. V tem primeru bi se moral sovjetski Rusiji takoli poslati poziv, naj se podvrže določbam pakta Društva narodov. Ako bi se le ta na poziv sveta Društva narodov ne odzvala in kljub temu nadaljevala z vojno, bi bilo Društvo narodov prisiljeno uporabiti člen 16. statuta DN, ki predvideva finančno in gospodarsko blokado vojaško intervencijo in druge ukrepe. V Zenevi upajo, da se bo konflikt rešil brez intervencije Društva narodov.

Berlin, 27. novembra. S. V posredovanjem nemškega poslanstva v Moskvi ruski vladi predloženi predlog kitajske nacionalne vlade za rešitev rusko-kitajskega konflikta predvidevalo med drugim, da bi obe stranki takoj ob istem času umaknile svoje čete približno 30 angleških milj na obeh straneh meje. Ako bo ruska vlada sprejela ta predlog, je kitajska nacionalna vlada pripravljena predložiti vso zadevo nevtralnemu razsodišču v odločitev. Iz Moskve pa so že prišle vesti, iz katerih izhaja, da bo Rusija odklonila kitajski predlog.

London, 27. novembra. g. V spodnji zbornici je izjavil zunanji minister Henderson na vprašanje o položaju, ki je nastal zaradi rusko - kitajskega konflikta, da je pripravljen sodelovati pri vsaki skupni akciji, ki bi se predlagala. Razmišljal bo o tem, ako bi Anglija prevzela inicijativo za tako akcijo.

Stalin postane predsednik sovjetske Rusije?

Spokorna izjava voditeljev komunističnih desničarjev — Velike izpremembe v svetu ljudskih komisarjev

Moskva, 27. novembra. s. Sovjetski časopisi objavljajo izjavo voditeljev desničarjev v ruski komunistični stranki. Rikova, Buharina in Tomskeza, v kateri se ti slovesno odkreajo svoji dosedanj orjenaciji ter javno priznavajo, da smatrajo kot edino umestno in pravilno politiko ki jo vodi Stalinsva grupa.

Sočasno s to izjavo objavlja vodstvo kominterne tudi daljši komunikve, v katerem sporoča desničarjem, da morajo sedaj po objavi spokorne izjave dokazati tudj z dejstvi, da so se v resnici pobiljšali in sprejeli Stalinsve smernice, ako računajo še na to, da bodo lahko člani in funk-

onarji komunistične stranke.

V zvezi s to kapitulacijo je pričakovati v kratkem velikih izprememb na najvišjih vladnih mestih v Moskvi. Tako bo odlozil Rikov predsedstvo sovjetske unije in mesto v svetu ljudskih komisarjev. Kdo bo naslednik Rikova, se že ne ve, nekateri napovedujejo, da bo prešel to mesto Stalin sam, da na ta način dokumentira svojo vseobvladujočo moč in neomejeno oblast nad sovjetsko Rusijo. V poučenih krogih na zopet smatrajo, da bo prevzel to mesto Stalinov najboljši sodelavec in zaupnik Molodov, na katerega se Stalin popolnoma zanesa.

Predmet sokolskih razprav v Beogradu

Komunike starešinstva JSS - O fuziji s Hrvatskim Sokolom in Orlom niso razpravljali - Svečana proslava 1. decembra

Beograd, 27. novembra p. Starešinstvo Jugoslovanskega sokolskega saveza, ki se je sestalo včeraj v Beogradu k skupnim sejem z zastopniki sokolskih žup, je izdalo nocoj naslednji komunikat:

»Delegati JSS so na svojih sejah v Beogradu 26. in 27. novembra 1929, razpravljali o tekočih poslih in bodočih prireditvah jugoslovanskega Sokolstva, zlasti pa o II. jugoslovanskem vsesokolskem zletu, sprejeli o teh zadevah važne sklepe inter-nega organizacijskega znanja. Povodom vesti, kakor da gre za nekako fuzijo jugoslovanskega Sokolstva z nekimi drugimi

organizacijami, starešinstvo JSS izjavlja, da omenjeno vprašanje ni bilo niti najmanj predmet razprav, ker ni bilo v tej smeri nobenih predlogov. Končno je bilo naglašeno v smislu prejšnjih predlogov, da se letošnji 1. december kot uvod v slavno, stno leto najdostojneje proslavi in da jugoslovansko Sokolstvo po dosedanjih tradicijah tudi letos 1. decembra živo manifestira za jugoslovansko in državno misel.

Starosta JSS E. Gangl in ostali člani starešinstva JSS so bili danes sprejeti od predsednika vlade generala Živkovića.

Kriza v vrhovni nogometni organizaciji

Beograjski podsavez ne priznava več saveza v Zagrebu in zahteva intervencijo oblasti — Objava vodstva JNS

Beograd, 27. novembra. Č. Beograjski nogometni podsavez je imel danes izredno sejo, na kateri so poročali delegati o redni skupščini JNS. Vsi prisotni — ki jih je bila velika množica — so soglasno odobrili postopanje svojih delegatov na nedeljski skupščini. Predsednik podsaveza dr. Živković je izčrpno poročal o poteku skupščine ter izjavil, da so razpust skupščine izjavili oni, ki so bili proti prenosu saveza v Beograd, to je manjšina.

Poročila delegatov Bogdanovića, Simonovića in Jovanovića je bila sprejeta resolucija, v kateri se naglašja, da je predsedstvo JNS krivo, da je bila skupščina razpuščena. Beograjski podsavez ne prizna več Jugoslovanskega nogometnega saveza v Zagrebu in poziva vse podsaveze, da budno zasledujejo razvoj dogodkov in skrb, da ostane nogometni sport na svoji višini.

Beograjski podsavez je pooblastil dr. Živkovića, Bogdanovića in Jovanovića, da zaprosijo v ministrstvu notranjih poslov

pristojne organe, da odrede novo skupščino ki bi se morala vršiti pred 1. januarjem, ker na poslednji skupščini ni bil predviden rok za primer razpusta in je torej razumljivo, da se mora ta skupščina vršiti še tekom tega leta. Beograjski podsavez se je postavil na stališče, da JNS sploh ne obstoja več in se zaradi tega Beograd ne bo več obračal na JNS v Zagrebu.

Zagreb, 27. novembra n. Uprava Jugoslovanskega nogometnega saveza je z ozirom na nedeljsko glavno skupščino JNS, izdala danes obvestilo v katerem pravi: »Ker je bila redna letna skupščina v nedeljo oblastveno razpuščena, se ima v smislu veljavnih zakonov smatrati, kakor da se sploh ni vršila. Današnja uprava ima tudi naprej voditi vse posle do nove skupščine. Savez na upravo poziva celokupno članstvo na složno in intenzivno delo ter opozarja, da bo napram vsem, ki bi samo poskušali ovirati delo in disciplino v našem nogometnem sportu, uporabljala najstrožje odredbe pravil brez vsakršnih ozirov.«

Pravoslavna cerkev v Ameriki

Beograd, 27. nov. p. V Beogradu se mu-di že nekoliko dni pravoslavni vladika Mardarije iz Amerike, ki je v svoji izjavi novinarjem poudaril veliko narodno zavest naših izseljencev, njihovo ljubezen do pravoslavne vere in cerkve in zlasti, da so naši izseljenci po lastni inicijativi zgradili v Ameriki v nekaj letih že deset novih cerkva.

Podpore kmetijskega ministrstva

Beograd, 27. nov. AA. Minister poljedelstva dr. Oton Frančič je odobril strojni zadruzi v Sv. Lovrenju (srez Ptuj) podporo v znesku 5000 Din za nabavo potrebnih motorjev, Srbskemu poljedelskemu društvu v Beogradu 5000 Din, ki jih bo društvo porabilo za podelite nagrad najboljšim razstavljalcem suhih sliv na letošnji razstavi tega društva ter Živinovskemu društvu za njegovanje pasem 5000 Din.

Konferenca o bančni zbornici

Beograd, 27. novembra p. Jutri se bo pričelo v Beogradu zborovanje zastopnikov udruženja bank. Zborovanje se bo vršilo v prostorih Izvozne banke ter se ga bodo udeležili zastopniki vseh večjih bančnih ustanov. Slovensko bankarstvo bosta zastopala dr. Pavlin in dr. Rant. Na dnevnem redu bo razprava o osnovanju bančne zbornice.

Ponarejeni tisočaki

Zagreb, 27. novembra. n. Podružnica Narodne banke v Zagrebu je izdala danes obvestilo, v katerem opozarja javnost na 28 komadov falzificiranih tisočdinarskih bankovcev, ki jih je prejel neki seljak za vole, prode na sejmu v Belovaru. Obvestilo Narodne banke pravi, da so falzificirani tisočaki izdelani sicer slabo, da pa znajo vsi vendar znatno opasnost za denarni obtoč. Razširjevalcu falzifikatov so že na sledu.

Samomor na ženitovanjskem potovanju

Beograd, 27. nov. č. Sinoči je izvršil v nekem tukajšnjem hotelu samomor Vlado Radulović, državni mojster pirotehničnega zavoda v Kragujevcu. Izpalil si je iz revol-verja dva strela v glavo in takoj umrl.

Radulović je imel svojočasno ljubezensko razmerje z neko Kragujevčanko, s katero si je vzajemno prisegel večno zvestobo. Dekle je zbolelo in po kratki bolezni umrlo. Ko so jo pokopali, se je na njenem grobu ponovno zakle, da ji ostane večno veren. Čas je potekal in starši so nagovarjali Vlado, naj se poroči z neko drugo devojko. Na prigovarjanje je Radulović nedolgo to res tud storil ter se odpeljal nato na ženitovanjsko potovanje v Beograd. Sinoči je odšel iz hotela, kjer je stanoval s svojo mlado ženo, ter si vzel sobo v nekem drugem hotelu, kjer si je ponoči sam pretrgal nit življenja.

Clemenceaujev večer v beograjskem radiju

Beograd, 27. novembra AA. Jutri v četrtek 28. t. m. ob 21. priredi beograjska radio-postaja spominski večer za pokojnim francoskim državnikom Georgeom Clemenceaujem. Spominski govor bo imel šef centralnega priesborja pri predsedništvu vlade g. Milan Marjanović, ki bo govoril o zgodovinskem pomenu Clemenceauja.

Samomor 15-letne deklice

Novi Sad, 27. novembra. č. Sinoči se je obesila v Srebrnaru 15-letna Anališa Selkova. Danes so prepeljali truplo pokojnice v Stari Bečej, kjer bo izvršena obdukcijska.

Razveljavljen ukrep oblastnega komisarja

Razsodba upravnega sodišča v Celju v sporu med g. Kendo in bivšim komisarjem ljubljanske oblastne samouprave v zadevi ribolova

Celje, 27. novembra.

Danes se je vršila pred tukajšnjim Upravnim sodiščem za Slovenijo razprava o tožbi blejskega graščaka in hotelirja g. Ivana Kende proti znani odločbi bivšega ljubljanskega oblastnega komisarja g. dr. Natlačenca, s katero je bil samosvoj ribolov g. Kende v Savi Bohinjski proglašen za zakumni okraj za dobo 20 let in razpisana prisilna dražba. Bivši oblastni komisar je opiral svojo odločbo s tem, da baje g. Kenda ni imel dalje časa v dotičnem ribarskem okraju nobenega uradno potrjenega in zapriseženega ribarskega čuvaja, za to da so se vršile tatvine rib celo v času drstenja kar na veliko, da so hodili ribji tatovi loviti ribe v Savo Bohinjsko celo iz zelo oddaljenih krajev, da lastnik že nekaj let ni vložil nobenega novega ribjega zaroda, da je dovolil prekomerno loviti v Savi Bohinjski brez oziroma na stanje rib in da so bile pri tem polovljene večinoma vse matere ribe, da so njegovi uslužbenci lovili celo v prepovedanem času sulce na dristiščih z ostmi, da je za to silno trpelo tudi državno (tedaj oblastno) ribje vališče v Bohinjski Bistrici, ki zalaga vso Slovenijo s posttrvim zarodom itd.

Tožitelj, katerega je zastopal pri današnji razpravi odvetnik g. dr. Svigelj iz Ljubljane, je v svoji tožbi v glavnem navedel naslednje: Pri g. Kendi službuje že več let ribiški čuvaj Anton Prezelj iz Bleda, o katerem je bil prepričan, da ga je upravitelj njegove graščine dal zapriseči, poleg tega je bil ves čas nastavljen tudi še drugi ribiški čuvaj iz Bohinja. Te bohinske čuvaje je večkrat izmenjavljal, toda vselej je v prid ribarstva, ker je hotel imeti res poštene in zanesljive čuvaje. Očitek pogoste tatvine lastnika ne more zadevati, saj so njegovi čuvaji in orožniki vsakogar, ki so ga zasledili, takoj naznanili sodišču v Radovljici. Za vsakega zasačenega ribiškega tatu je bila zasačitelju z javnim oklicem pred cerkvijo obljubljena nagrada 500 Din, ki je bila vselej tudi izplačana. Sodišče v Radovljici je celo vrsto teh tatov občutno kaznovalo. Zato so se prav v zadnjih letih tatvine znatno skrčile. Ako torej trdi odločba oblastnega komisarja, da so celo iz oddaljenih krajev prihajali ribji tatovi loviti ribe v Savo Bohinjsko, je to samo dokaz, da so dobro vedeli, da se dobi v Savi Bohinjski več in boljših rib, kakor drugod.

Trditve, da g. tožitelj v zadnjih 6 letih ni vlagal nobenih mladic, tudi ne stoji, saj je baš lansko jesen naročil 50.000 mladic pri oblastnem vališču v Bohinjski Bistrici a jla ni dobil, ker so baje vse pomrzile. To sta ugotovila celo g. Dolinar in Plemelj, ki sta vodila preiskavo proti tožitelju. Da so baje njegovi ribiči v prepovedanem času lovili sulce na dristiščih, je tožitelj izvedel šele od obeh imenovanih preiskovalnih komisarijev, a še danes ne ve, ako je to res. Ribištvu je bilo med volno povsod skoro popolnoma uničeno in ravno tožitelj je imel resen namen dvigniti v svojem okraju ribištvo na čim višjo stopnjo. V ta

namen je žrtvoval velike vsote in svoječasno celo nastavlil posebnega ribiškega strokovnjaka župnika Jakoba Kleindiensta, ki še danes slovi kot eden izmed najboljših ribiških strokovnjakov. Opetovane povodni zadnjih let so ribištvo kakor povsod drugod, tako tudi v tem ribarskem okraju res zelo poslabšale, toda tega ni kriv tožitelj. Tožitelj je vedno gledel ribarstva v polni meri izvrševal svojo dolžnost, pač pa se je dogajalo, da na gotove stvari niti ni bil od oblastnega odbora opozorjen. Sicer pa bi moral oblastni odbor predvsem dognati, je li tožitelj za vse očitane mu napake, tatvine, opustitve itd. res vedel in da jih je vedoma dopuščal. Glede formalne zahteve, da mora biti ribiški čuvaj zaprisežen, je bila remedura tako lahka, da zaradi tega ni bilo treba izrekači kasacije samosvojega okraja.

V vseh pogledih je torej ostalo postopanje oblastnega odbora bistveno tako pomankljivo, da je odločba bivšega oblastnega komisarja brez prave dejanske podlage.

Oblastni odbor pa tudi ni dal g. Kendi prilike, da bi svoje trditve in navedbe, ki so nasprotovale onim, ki jih je navedel oblastni odbor, dokazal s pričami in dokazi. Člen 13. zadevne uredbe izrečno pravi, da more oblastni odbor odrediti od-vzem samosvojega ribarskega okraja le tedaj, če posestnik tega ne drži v redu. Oblastni odbor bi bil upravičen nastopiti proti g. Kendi in uporabiti navedene določbe, če bi se g. Kenda nalašč in zavestno ne pokoril njegovim zahtevam glede vsaganja mladik, in ako bi nalašč in zavestno ne izpolnjeval dolžnosti zadevne uredbe.

Odločba bivšega oblastnega komisarja bi morala sioneti na vsestransko objektivnih in zanesljivih preiskavah, kar se pa ni zgodilo.

Nato je aktualni zastopnik bivšega oblastnega odbora g. dr. Dolinar v par minutnem govoru ovreči pritožbo g. Kende in navedel, da je neka priča pripravljena pod prisego potrditi okolnosti, ki so nasprotje oblastnega komisarja, da je nastopil proti Kendi.

Po kratkem posvetovanju je g. predsednik upravnega sodišča dr. Vrtačnik razglasil sodbo, s katero se tožbi g. Kende ugoditi in se odlok ljubljanskega oblastnega odbora od 28. maja 1929. zaradi pomankljivosti postopanja in zaradi nepravilne pravne presoje v vsem obsegu razveljaviti. V raz-logih razsodbe so navedene glavne točke iz tožbenega spisa in se zlasti povdarja, da stara uredba ni predpisovala, da posestnik ribarskega okraja mora imeti zaprisežene-ga ribarskega čuvaja, nova uredba pa je stopila v veljavo šele 1. 1929, in da je sodišče po predhodnem preiskavanju ugotovilo, da so navedbe in trditve g. Kende resnične in pravilne, ugotovilo pa je tudi, da so zaradi vsakeletnih poplav, ki že trajajo nekaj let v Savi Bohinjski, uničile mnogo ribjega zaroda ter zelo škodovala ribjemu vališču v Boh. Bistrici, česar pa tožitelj ni zakrtil.

Ogromna tihotapska afeta

Varšava, 27. nov. s. Policija je prišla na sled veliki organizaciji tihotapcev kožu-hvine, ki so oskodovali državo najmanj za deset milijonov zlotov. V eni noči se je sočasno vršilo 47 hišnih preiskav. Preiskava je dognala, da so bile udeležene pri ti-hotapljenju vodilne trdnice s kožu-hovino. Bivši ravnatelj carinske zbornice v Vilnu je bil z več sokrivci aretiran.

Povratek Edgar Wallacea iz Amerike

London, 27. nov. o. S parnikom »Beren-garia« se je vrnil iz Zedinjenih držav znan angleški pisatelj, Edgar Wallace. Pisatelj je prepotoval 3000 milj. Tokom 26 dni je imel 87 razgovorov z novinarji in je bil 23krat fotografiran. Vrh tega je dal na 3000 lastnoročnih podpisov. Dopisniku »Daily Mail« je Wallace izjavil, da je bil najbolj zanimiv poset v jetnišnici Sing-Sing.

Avtomobil zavozil v Ren

Majnz, 27. novembra g. Sinoči so potegnili iz Rena trupla zobozdravnikov dr. Mayerja, dr. Salomona in ge. dr. Heizmana iz Koblenza, ki so se udeležili v sre-do nekega medicinskega zborovanja v Koblenzu in nato brez sledu izginili s svojim avtomobilom. Domnevajo, da je avtomobil namesto po glavni cesti zavozil na stran-sko pot, ki se končuje tik ob vodi, nakar je zaradi goste megle zavozil v valove Re-na, kjer so utonili vsi trije potniki.

Okrevanje Poincaréja

Pariz, 27. novembra AA. »Echo de Pa-ri« poroča, da je Poincaré v južno Francijo ali v Tunis na okrevanje.

Clemenceaujev muzej

Pariz, 27. novembra. Ameriški državljani Bacon, posestnik hiše, v kateri je umrl Clemenceau, je izjavil novinarjem, da bo izpremenil stanovanje, v katerem je iz-dihnil veliki francoski državnik v »Clemen-ceaujev muzej«, v katerem bodo zbrali predmete, ki jih je uporabljal pokojni »oče zmage«.

Požar v Newyorku

Newyork, 26. novembra AA. Sinoči je požar uničil barake in majhne hiše v okoli-čici Newyorka, kjer je prebivalo 200 ljudi, ki so brez stanovanja. Danes so iz po-gorščika potegnili 2 trupla.

Hmeljski trg

Zateje, 27. novembra. h. Danes je bilo za-nijanje zlasti za hmelj srednje kvalitete, za katerega se je plačalo 475 — 525 Kš. Pro-met: 150 meterskih stotov. Cene so znašale od 475 — 700 Kš.

Imenovanja v banski upravni službi

Beograd, 27. nov. AA. Z ukazom Nj. Veličanstva so bili na predlog ministra po-ljedelstva postavljani: v banski upravni dravske banovine: za agrarnega inspekto-rja v 4-I dr. Anton Šapla, inspektor agrar-ne direkcije v Ljubljani iste skupine in ka-tegorije; v sreski načelstvih: v Mariboru za višjega agrarnega svetnika v 5-I Ivan Ostojnik, inspektor agrarnega urada v Ma-riboru v isti skupini in kategoriji, za agrar-nega uradnika v 1-III Janko Križaj, tajnik agrarnega urada v Mariboru v isti skupini in kategoriji, za agrarnega uradnika v 1-III Matija Pfeferer, višji revizor agrarnega urada v Mariboru v isti skupini in katego-riji; v Ljubljani: za agrarnega uradnika v 1-III Simon Rižnar, višji revizor agrarnega urada v Ljubljani.

Glasbena Matica v Franciji

Metz, 27. novembra. d. Danes je do-spel pevski zbor »Glasbene Matice« v nadaljevanju svoje turnee v Metz, v premogokopni revir Alzacije, Moselle in Lorraine na meji luksemburški. Po prihodu semkaj so se Matičarji podali v svoja prenočišča, da se malo odpoči-jejo od dosedanjih naporov. Del zbora, bolj odporni člani, so si ogledali zna-me-nitosti tega zanimivega mesta. Pa kmalu se je moral zbor pripraviti na svoja nastopa, kajti zvečer se imata vršiti dva koncerta, ki sta v prvi vrsti posvečena našim rojakom-izseljencem, ki so zaposleni v tukajšnjem premogo-kopnem revirju. V tem okoliščju je za-poslenih okrog 6000 naših rojakov-de-lavcev. Njih središča so Merlebache in Aumetz. Zborov koncert se bo vršil zvečer ob 6. v Merlebachu, kvartet »Glasbene Matice« (gg. Pelan, Završ-an ml., Završan st. in Skalar) pa bo koncertiral istočasno na drugem kraju, v kakih 50 km oddaljenem Aumetz. Za oba koncerta je dala »Glasbena Ma-tica« tri četrtnice prostorov brezplačno na razpolaganje našim rojakom-de-lavcem. Zgodaj popoldne sta se kvartet in zbor odpravila na svoje cilje, odkoder se še danes ponoči po koncertu vrnejo nazaj v Metz, kjer prenočijo. Jutri zjutraj pa nadaljujejo pot v Reims.

Porota

Novo mesto, 27. novembra
Tragična smrt priljubljenega moža

O zločinu. Ki je zahteval ravno pred dvema mesecema smrt priljubljenega po-sestnika Antona Debeveca, daleč po Do-lenjskem znanega pod imenom Bancerja, razpravlja današnja porota. Obtožena sta 33-letni posestnik Jože Selko in 20-letni posestniški sin Franc Regina, oba iz Čuž-ne vasi, da sta v skupnem sovraženem na-menu s koli tolkla in z noži sovražna Antona Debeveca, ki je na posledicah zadobitjenih ran umrl.

Dne 27. septembra je šel Antona Debe-ve, posestnik iz Čužne vasi št. 3 z doma v 20 minut oddaljeno zidnico. V družbi je bila tudi njegova postržnica in sorodnica Ma-rija Velše. Debevec je v zidnici pripravil hla posodo za trgatve grozdja pozno v noč in se je šele okrog 22. vračal s svojo postržnico proti domu. Ko sta prišla ne-kako do polovice pota, je priletel iz vino-grada nad cesto Debevec pred nogo debel kamen, nakar se je Debevec ustavil in vprašal, kdo meče kamenje in zakaj ne da miru. V odgovor pa je priletel še en ka-men in padel tik pred Velšeto. Debevec je nato velel Velšetovi, naj gre domov, sam pa se je ustavil, da bi videl, kdo me-če kamenje. Ker pa ni nikogar opazil, je nadaljeval pot proti domu.

Kakih 70 korakov od mesta, kjer je pri-letel kamen, sta naenkrat napadla Debe-veca dva moža, ga tepla s koli in suvala z noži ter ga poškodovala, tako da se je Debevec 130 korakov dalje zgrudil na tla in umrl. Selko Rozalija iz Čužne vasi, ki je spala v bližnji zidnici, je prebudi-l močno pokanje in zidivanje, ki je za čas prenehalo, pa se zopet ponovilo. Slišal je tudi Debevečev glas: »Zakaj me bosta ubila?« Nato pa je vse utihnilo. Je zdelo se je, kakor da bi se Debevec plazil na preč po vseh štirih.

Drugo jutro je našla Selko Rozalija, ko je šla po drva. Debeveca mrtvega, sedečega na zemlji in s hrbtom naslonjenega na debel hrastov hlo. Bil je golozlav, glavo je imel sklonjeno na prsa, nogo pa skr-čene. Na glavi, nad desnim ušesom je imel krvavo rano in desno uho v gornjem delu preklano. Na travniku pred hišo Jo-žeeta Selka na kraju napada nazaj proti Re-nzi pa so našli čepico pokolnega De-beveca, okrog katere so bile v zemlji 3 za-seke, zadane z ostrim orodjem.

Pokolni Debevec ni imel sovražnikov, užl-val je v vasi in daleč naokoli veliko spo-štovanje. Selkova žena je bila prva, ki je osumila zločina svolega moža. Selko je namreč sovražil Debeveca, ker je imel ta nekaj znanje z njegovo ženo. Selko je že prej grozil, da bo Debeveca napadel.

Končno sta oba obdolženca priznala svoj zločin. Najprej sta Debeveca tolkla s koli in ko sta ga pobila na tla, sta odšla. Po-zneje sta se vrnila in Debeveca ponovno obdelovala z noži. Drugi napad sta prvot-no taila, no zdravnikovemu mnenju pa je gotovo, da sta mu prizadela smrtne poškodbe tudi z nožem.

Oba obtožena sta priznala delanje v toliko, da sta hotela oskodovali pokolnika, nista pa imela namena ubiti ga. Ker sta izvedena izjavila, da je nastojala smrt zaradi šoka, je bilo porotnikom poleg vračanja na ubol stavljeno še vračanje glede lahke telesne poškodbe. Porotniki pa so prvo vprašanje z 8 glasovi potrdili, na-kar sta bila oba obtožena zaradi ubola obsojena vsak na eno leto težke ječe. Sen-at so tvorili: predsednik sod. svet. Luž-ner, votata viš. sod. Rozina in sod. svet. Hočevar. Obdolženca je zastopal prvi drž.-pravnik Barle, zagovornik pa je bil dr. Tuma iz Ljubljane.